

**Návrh vlajky
obce
Sudslava
(Pardubický kraj)**

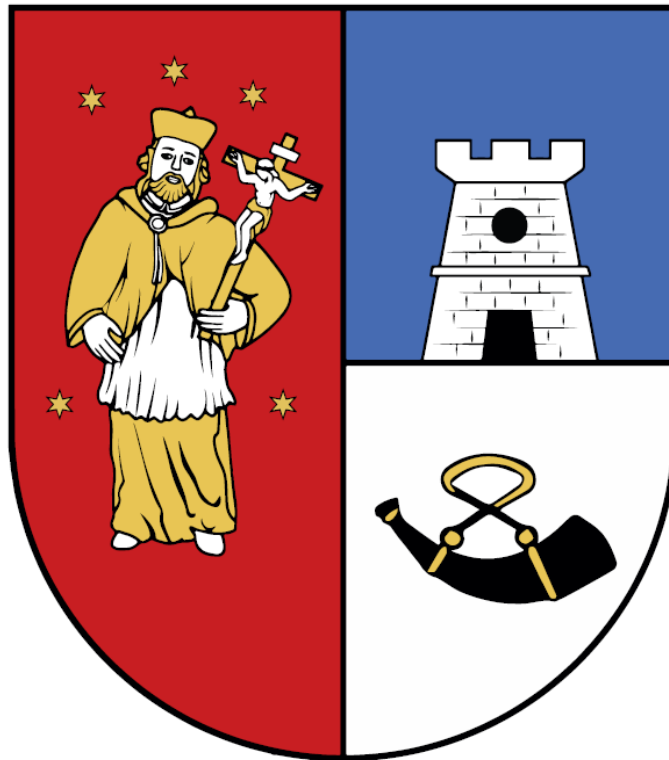
Leden 2014

Autor návrhu: **Mgr. Tomáš Zdechovský**

Obsah

Obsah	2
1. Návrh znaku obce Sudslava.....	3
1.1 Popis znaku	3
1.2 Odůvodnění návrhu	3
2. Návrh vlajky obce Sudslava	4
2.1 Popis vlajky.....	4
2.2 Odůvodnění návrhu	4
3. Příprava návrhu.....	5
3.1 Hlavní ideje návrhu vlajky obce Sudslava.....	5
3.2 Historické prameny jako podklad pro návrh vlajky	5
3.3 Odvození návrhu znaku a vlajky	9
4. Použité materiály a literatura.....	11
Literatura:	11
Internetové zdroje:	11

1. Návrh znaku obce Sudslava

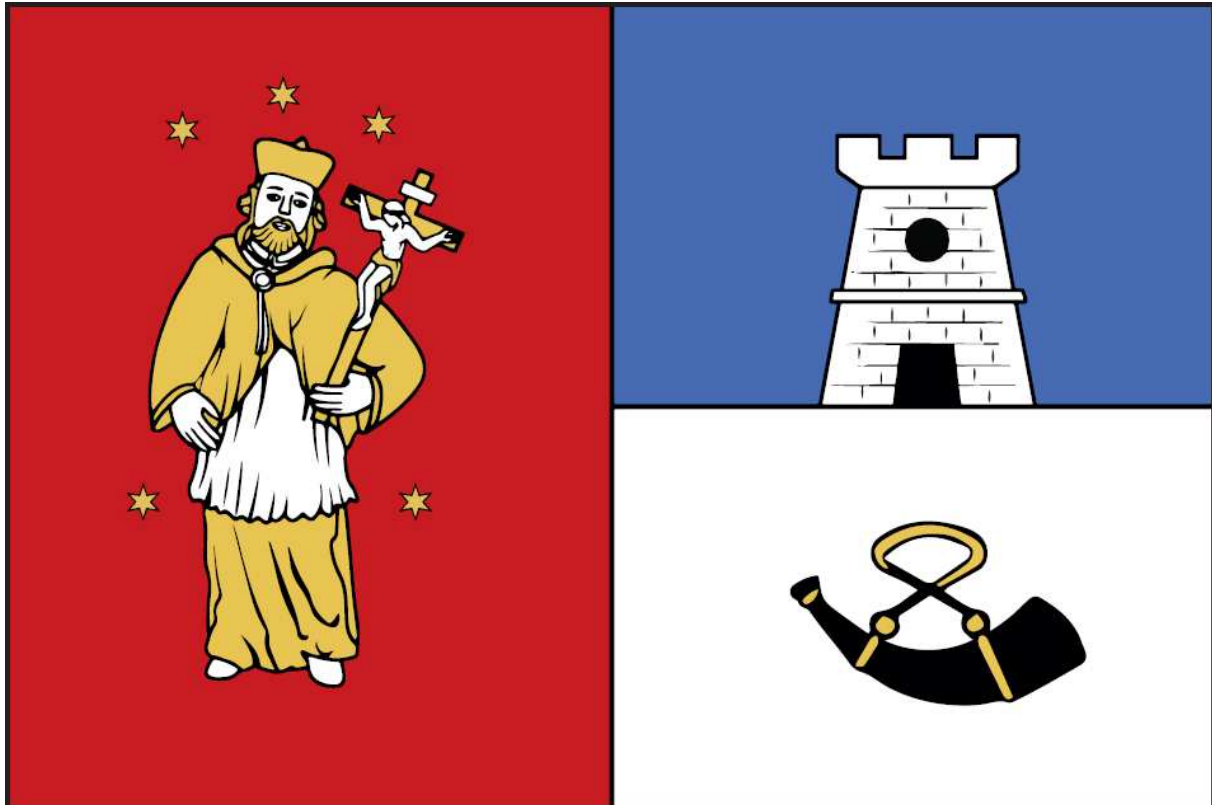
1.1 Popis znaku

Polcený štít, jehož levá polovina je dělená. Vlevo nahoře je v modré stříbrná věž s kulatým oknem a kosodélníkovým vchodem. Vlevo dole je ve stříbrném poli černá lesní trubka se zlatým zdobením a na zlaté stuze. Pravá strana je červená, vprostřed s umístěnou postavou světce sv. Jana Nepomuckého povýšenou třemi zlatými hvězdami a dvěma zlatými hvězdami po stranách, ve zlato-stříbrném oděvu a se zlatým biretem. V levé ruce před sebou drží zlato-stříbrný krucifix.

1.2 Odůvodnění návrhu

Znak a vlajka obce byla odvozena od razítka obecního úřadu Sudslavy používaného několik desetiletí a který je umístěn i na oltářích v místním kostele. Na obecním razítku je polcený štít s dělenou levou stranou, nahoře s věží symbolizující zdejší tvrz a dole s černým lesním rohem na stříbrném poli odvozeným z rodového erbu pánů ze Žampachu, středověkých majitelů zdejšího panství. Na levé straně je socha sv. Jana Nepomuckého (dominanta obce) na červeném poli, barvy mučedníků. Návrh vlajky (praporu) je přímo odvozen od návrhu znaku.

2. Návrh vlajky obce Sudslava

2.1 Popis vlajky

Vlajku tvoří v žerďové polovině červený list s postavou vprostřed s umístěnou postavou světce sv. Jana Nepomuckého povýšenou třemi žlutými hvězdami a dvěma žlutými hvězdami po stranách, v žluto-bílém oděvu a se žlutým biretem. V levé ruce před sebou drží žluto-bílý krucifix a ve vlající polovině dva pruhy. Modrý s bílou věží a bílý s černým lesním rohem a žlutým kovááním a na žluté stuze. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

2.2 Odůvodnění návrhu

Návrh vlajky (praporu) je přímo odvozen od návrhu znaku.

3. Příprava návrhu

Znak a vlajka patří mezi hlavní prvky korporátní identity. Proto byl při návrhu vlajky kladen důraz na to, aby vlajka splňovala kritérium originality (nezaměnitelnosti), jednoduchosti, jasnosti, srozumitelnosti a snadné zapamatovatelnosti.

3.1 Hlavní ideje návrhu vlajky obce Sudslava

Při výběru návrhu na zhotovení vlajky obce byly pečlivě zvažovány všechny jeho typické charakteristiky

- a. kulturní
- b. geografické
- c. historické
- d. architektonické
- e. společenské
- f. jazykovědné
- g. komunikační
- h. heraldické
- i. vexilologické
- j. estetické
- k. sémiologické
- l. sémiotické

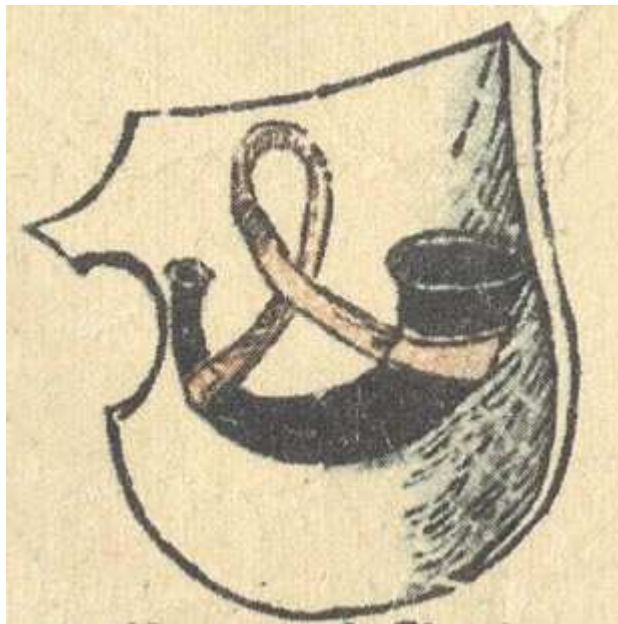
Hlavní ideou tvorby vlajky byla jednoduchost a symbolická shodnost návrhu vlajky se znakem města.

3.2 Historické prameny jako podklad pro návrh vlajky

Přesné určení doby, kdy došlo k počátkům osídlení území východních Čech našimi předky není známo. Území patřilo k okrajovým částem českého království a bylo porostlé hustým pohraničním pralesem. Již v pravěku byla však úrodnější část území osídlena lidem lužické a slezské kultury, jak dokazují archeologické nálezy.

V historické době jsou Východní a Severovýchodní Čechy obsazeny rodovými osadami kmene Charvátů. Později se stalo území pevně řízenou državou Slavníkovských knížat. Osídleno bylo však pouze povodí dolních toků řek Orlice, Loučné, Bělé a Kněžny. Tento stav trval až do počátku 13. stol.,

kdy osídlení dosahovalo k současným městům Kostelci n. Orli. a Chocní. Teprve za vlády Přemysla Otakara II., kolem poloviny 13. století dochází k rozsáhlé kolonizaci do té doby neosídleného pohraničního území českého království. Tato území král propůjčil jednotlivým panským rodům, které prostřednictvím nových osadníků území kolonizovali. Celé povodí horního toku Divoké Orlice bylo kolonizováno příslušníky rodu Drslaviců, který do té doby sídlil na plzeňsku. V našem kraji založily členové tohoto rodu hrady Potštejn a Litice a osídlili celé povodí Divoké Orlice až k jejím pramenům. Horní povodí řeky Tiché Orlice, povodí řeky Třebovky a horní tok moravské Sázavy kolonizoval rod pánů z Drnholce, z nichž zejména Heřman a Vilém po dokončení kolonizace v tomto kraji odešli kolonizovat na Rychnovsko a stali se zakladateli pánů z Rychnova. Území mezi Orlicemi, tedy i okolí Sudslavy osídloval rod Žampachů znaku lovecké trubky, na rozdíl od Žampachů z Potštejna, kteří byli potomky Drslaviců. Poprvé se páni ze Žampachu (znak lovecké trubky) připomínají na Kyšperku (dnešním Letohradě) na začátku 14. století. Je to Jeniš z Kyšperka, který škodil na majetku zbraslavského kláštera v okolí hradu Lanšperka. Tento Jeniš z Kyšperka byl patrně praotcem prvních majitelů Sudslavy, kteří sídlili na zdejší tvrzi. Jako první se zde připomíná roku 1349 Bušek z Kyšperka a Jan ze Sudslavy, kteří po smrti zdejšího faráře Bohuňka podávali ke zdejšímu kostelu nového faráře Duchka. To je také první zachovalá doložená zpráva o Sudslavy.

Erb Jindřicha Hložka ze Žampachu

Z této zprávy můžeme usuzovat, že obec Sudslava byla založena koncem 13. století. Své jméno dostala po Sudslavovi, nebo také Zdislavovi zakladateli vesnice nebo vůdci osadníků, kteří vesnici zakládali.

Za zmínku stojí i informace o tom, že sudslavskou tvrz náležející Mikuláši z Potštejna prý dobyl a zbořil v roce 1338 při tažení proti Mikulášovu Potštejnu markrabě moravský Karel, pozdější císař Karel IV. Tento údaj však uvádí až v roce 1677 ve svém díle o válečných dějinách Maravy Mars Moravicus historik a spisovatel Tomáš Pešina z Čechorodu, takže ho nemůžeme považovat za prokazatelně první údaj o Sudslavy a zdejší tvrzi a o příslušenství Sudslavy k majetkům Mikuláše z Potštejna.

Jako další majitel vesnice se uvádí Petr Kolouch ze Sudslavy, jinak ze Žampachu. Připomíná se roku 1407. Roku 1415 zdejší tvrz a vesnice patří pánům z Brandýsa n. O. Z nich se připomíná Jindřich a roku 1432 jeho syn Jan ze Sudslavy. Vdova po Janovi se připomíná ještě roku 1454. V té době patrně také zanikla zdejší tvrz, jejíž zbytky byly znát ještě roku 1779. Později v roce 1823, když na místě bývalé tvrze stavěl stodolu František Kačírek, našli zde gotický klíč.

Celou druhou polovinu 15. stol. není o Sudslavy nic známo. Teprve na jeho konci se uvádí jako součást borohrádeckého panství, které v té době patřilo Lickům z Rýzemburka.

Při této příležitosti je třeba se zmínit i o hradišti Chloumek, jehož zbytky leží v lese jižně od Sudslavy. Jak se toto tvrziště původně jmenovalo není známo. Spisovatel Alois Jirásek sem umístil děj povídky „Na Chloumku“ pojednávající o událostech po smrti krále Přemysla Otakara II. na Moravském poli roku 1278, kdy tlupy zemského správce Otty Braniborského drancovali českou zemi včetně našeho okolí.

Posledním z Licků z Rýzemburka, který držel Sudslavu, byl Zikmund. Vesnici roku 1568 ještě s dalšími vesnicemi prodal Václavu Hrzánovi z Harasova, který ji připojil k panství potštejnskému. Z této doby se zachoval zajímavý přehled o vesnici. Tak roku 1587 zde bylo 20 hospodářských usedlostí. Z povinných dávek a platů jejich hospodáři vrchnosti platili ročně o sv. Jiří 3 kopy a 15 grošů a o sv. Havlu stejnou částku. Roboty byla stejná pro všechny a to 21 dnů práce o žních. Naturální dávky 61 slepic byly převedeny na plat 2 kopy a 2 groše. Ve vesnici byla v té době výsadní krčma, kde se čepovalo panské pivo. Mimo to zde byl rybníček, do kterého se nasazovalo na 2 roky trdlo (tření) 2 kopy kaprů. K vesnici náležel i les tehdejších názvů Páleníště a Lísek.

Na konci 16. století po smrti Adama Šťastného Hrzána z Harasova se stal poručníkem jeho nezletilé dcery strýc Adam Starší Hrzán z Harasova, majitel panství Lanškroun, Skalka a Červený Hrádek. Byl to velice krutý feudál, který poddané na svých panstvích tvrdě utiskoval a zvyšoval poddanské povinnosti a roboty. Na přelomu 16. a 17. století vykoupil od poddaných celou ves Dřel a na jejich pozemcích zřídil dvůr Závřš. Když Anna Kateřina nabyla zletilosti, prodala roku 1603 :“tvrz a dvůr řečený Závřš, kdež někdy ves Dřel sloula a v ní vejsadní krčma byla s příslušenstvím, vsi Velkou a Malou Skrovnici a Sudslavu za 2250 kop své matce Kateřině rozené z Klinštejna a Roztok.“ Ta zde však

dlouho nebydlela a následujícího roku celý majetek včetně Sudslavy prodala Janu Kapounovi ze Svojkova. Ani on zde dlouho nepobyl a roku 1608 celé závršské panství prodal za téměř dvojnásobnou cenu 4500 kop grošů českých Janu Mladšímu z Bubna. Ten později získal panství Borovnice a Sudslava sdílela až do roku 1850 osudy borovnického panství. Po připojení Závřše k Borovnici zanikla i tamnější tvrz.

Sudslavský kostel se připomíná již roku 1380. Obnoven byl roku 1664. Do Bílé hory zde byl bratrský sbor, ale po vyhnání nekatolíků ze země zde působili kostelečtí jezuité. Obnovený kostel byl postavený ze dřeva a stal se místem posledního odpočinku majitelů panství Borovnice, což je možné shlédnout i dnes na zachovalých renesančních náhrobcích. Z počátku tento kostel příslušel k Brandýsu nad Orlicí, roku 1692 byl však povýšen na kostel farní a byla zde zřízena fara, která si v podstatě zachovává původní podobu do dnešních dnů a je jednou z historických památek okresu. Budovu dnes již bývalé fary prodala církev spolu s přilehlými pozemky v roce 2006 soukromému vlastníkovi. Ten v současné době budovu opravuje se záměrem vybudovat v ní prostory určené ke konání různých výstav. K farnosti patřily obce Velká a Malá Skrovnice, Seč, Turov a Hájek. Dnešní barokní podoba kostela pochází z roku 1772 a byl vystavěn hrabětem Kinským. Za kostelem se nachází kaple z roku 1750, která sloužila jako kostnice, či márnice. V této souvislosti je potřeba se zmínit i o poutním kostelu Homole, který nechala v roce 1692 postavit na tehdejší pustém kopci v blízkosti katastru obce Sudslava hraběnka Terezie Eleonora z Ugarte, rozená ze Žďáru, majitelka panství Borovnice. Téhož roku zde byla zřízena první škola v okolí pro děti z okolních vesnic.

Po zániku patrimoniální správy v roce 1850 Sudslava připadla k nově vzniklému hejtmanství v Rychnově nad Kněžnou a soudnímu okresu Kostelec nad Orlicí. Tento stav zůstal zachován až do roku 1949, kdy byla Sudslava připojena k okresu Vysoké Mýto a po dvou letech v roce 1951 k okresu Ústí nad Orlicí, jehož součástí je dodnes.

Do roku 1848 byl v čele obce rychtář, do jehož pravomoci patřilo vedení obce a výkon vrchnostenského práva. V dalším období bylo do čela obce ustaveno obecní zastupitelstvo v čele se starostou obce, po roce 1945 národní výbor v čele s jeho předsedou a v roce 1990 opět obecní zastupitelstvo v čele se starostou.

Původní škola zřízená v roce 1692 pro okolní obce na Homoli byla v roce 1791 přestěhována do Sudslavy z důvodu obtížného docházení dětí do školy. Další historie školy je zachycena podrobně ve složce škola, proto zde není uváděna.

Zajímavé jsou některé statistické údaje o obci a jejích obyvatelích. Tak v roce 1789 bylo v obci 41 domů, v roce 1836 při sčítání lidu měla obec 55 domů s 334 obyvateli. V roce 1880 bylo v Sudslavě

326 obyvatel, v roce 1890 329 obyvatel v 58 domech. Tento stav se zhruba udržuje a v roce 1921 má Sudslava 341 obyvatel v 64 domech.

Od tohoto roku však počet obyvatel klesá, v roce 1950 zde žilo jen 241 lidí a současný stav obyvatel se udržuje okolo 180 v 67 obytných domech, z nichž však některé jsou užívány jako rekreační chalupy.

V roce 1922 bylo stanoveno úřední správné jméno obce, tak jak jej známe z dnešní doby. Tehdejší lidový název Cucslava byl změněn na Sudslava.

Obyvatelstvo obce se vždy převážně zabývalo zemědělstvím. Vybavenost obce byla již v minulosti na výši. Tak v roce 1903 byly v obci dvě pohostinství, dva obchody se smíšeným zbožím, dva obchody se střížním zbožím, obchodník s hodinami, kovář, kolář, truhlář, švec, prodejna tabáku a obchod s máslem a vejci. Po roce 1920 byly v obci dva spořitelní spolky, v obci byla zřízena pošta a četnická stanice, v roce 1927 byla zavedena elektřina. Vysoký počet obchodů a živností se udržoval až do padesátých let, kdy se počet obchodů snížil na současný stav, tj. jeden obchod se smíšeným zbožím a jedno pohostinství.

Obec byla v popředí i kulturním a společenským životem. V roce 1879 byl ustanoven hasičský spolek, postupně založeny tělovýchovné spolky Sokol a Orel, divadelní spolek Jirásek a obec stála vždy v popředí jako hospodářské a kulturní středisko okolí. Toto postavení, i když v jiných podmínkách si udržuje stále.

Život na obci poznamenaly, tak jako v celém státě, události vzniklé po druhé světové válce. V roce 1957 bylo v obci založeno Jednotné zemědělské družstvo, které začalo hospodařit na zemědělské půdě v obci.

Velmi aktivní je i místní TJ Sokol, která vlastními členy vybuďovala sportovní areál s tenisovými kurty a hernu stolního tenisu. V obci též pracuje Český svaz zahrádkářů.

3.3 Odvození návrhu znaku a vlajky – výchozí materiál

Znak a vlajka obce byly odvozeny od razítka Obecního úřadu Sudslavy používaného několik desetiletí. Samotný znak je vyobrazen i v tamním kostele Proměnění Páně.

Razítko Obecního úřadu obce Sudslava z 90. let minulého století

Na obecním razítku je polcený štít s dělenou levou stranou, nahoře s věží symbolizující zdejší tvrz a dole s černým lesním rohem na stříbrném poli odvozeným z rodového erbu pánů ze Žampachu, středověkých majitelů zdejšího panství. Na levé straně je socha sv. Jana Nepomuckého (dominantě obce) na červeném poli, barvy mučedníků. Návrh vlajky (praporu) je přímo odvozen od návrhu znaku.

4. Použité materiály a literatura

Literatura:

Augustin J.: *Česká republika v symbolech, znacích a erbech, Poslední dekády 20. století první novodobé České státnosti měst a obcí*, Sokolov: Arbor 1997.

Augustin J.: *Velká encyklopedie měst a obcí*, Sokolov: Arbor 2001, s. 200 - 201.

Buben M.: *Encyklopedie heraldiky*, Praha: Libri 2005.

Myslivoček M., *Velký erbovník (svazek 1), Encyklopedie rodů a erbů v zemích Koruny české*, Plzeň: Fraus 2005.

Profous A.: *Místní jména v Čechách (jejich vznik, původ, význam a změny)*, Praha: Česká akademie věd a umění 1949.

Sedláček A., *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, (svazek 2), Praha: Academia 2001, str. 9 (tabule 1).

Sedláček A., *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, (svazek 3), Praha: Academia 2002.

Sedláček A., *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, (svazek 4), Praha: Academia 2003.

Sedláček A., *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, (svazek 5), Praha: Academia 2003.

Sedláček A.: Kolář M., *Českomoravská heraldika I.*, Praha: Argo 1996.

Sedláček A.: *Českomoravská heraldika II.*, Praha: Argo 1997.

Sedláček A.: *Místopisný slovník historický království českého*, Praha: Bursík a Kohout 1908.

Zengler Z. M.: *Česká heraldika*, Praha: Vyšehrad 1978.

Internetové zdroje:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Sudslava>

<http://sudslava.webnode.cz/>

<http://www.sokol-sudslava.cz/>